

Första läsningen: **3 Mos 19:1-2, 17-18** (*Du skall älska din nästa som dig själv*)

Dagens evangelium (nedan) visar att Jesus har tänkt mycket över de här orden ur Tredje Mosebokens 19:e kapitel, de s.k. helighetsreglerna. Observera att kärleken till nästan inkluderar viljan att ge tillrättavisningar (v. 17). En snällhet som smilar sockersött men i hjärtats djup bär agg ses i Bibeln som avskyvärd.

Andra läsningen: **1 Kor 3:16-23** (*Ni tillhör Kristus, och Kristus tillhör Gud*)

Usla själasörjare splittrar kyrkan. De ska få en hård dom (v. 16-17). De känns igen på att de vill gälla som kloka i jordisk mening (”vilken utsökt talare och fyndig bibeltolkare jag är – varför är inte jag professor, tv-kändis eller biskop?”). Men vi sätter **korsets dårskap** främst som är **Guds vishet** (1 Kor 1:18-35). Inte *vår* vishet.

Evangelium: **Matt 5:38-48** (*Älska era fiender*)

Det här handlar om *Imitatio Dei* (att efterlikna Gud, se v. 48). *Lex talionis* (öga för öga, tand för tand) syftade till att begränsa orätten (balanserade straff i stället för evig vendetta). Formuleringen är identisk med orden i den babyloniske kungen Hammurabis lag från 1700-talet f.Kr. (jfr 2 Mos 21:22-25; 5 Mos 19:21) och uttrycker andemeningen i alla samhällens försök att jämna ut konflikter. V.43: Gamla testamentet lär att man ska älska sin nästa (3 Mos 9:18) vilket allmänt tolkades som att man skulle hata fienderna (jfr Ps 139:22; 5 Mos 7:2 och Qumrantexterna).

Att skänka bort både skjortan och mantel (v. 40) är en generositet som överskrider den mosaiska lagens syn på rimlighet, ty den som gör så står naken kvar och kommer att frysa på natten (jfr 2 Mos 22:26f). Att bära en romersk soldats ryggsäck dubbelt så långt som han kräver (eller Jesu kors som Simon från Kyrene tvingades göra, Matt 27:32), att låna ut åt alla, älska fiender, villigt ta emot extra örfilar, be för förföljare och hälsa på främlingar, allt detta presenteras här som ett sätt att **likna Gud**, som utan att skilja på människor ger alla plats, luft, regn och ljus under himlen (Pred 2:14 f). Gud bortser ständigt från *sina* rättigheter när han förlåter oss våra brister gång på gång. Hans strategi är att vinna våra hjärtan hellre än att få rätt. Så kan också vi – där det finns hopp om goda resultat – vinna över människor från den onda sidan genom att besvara ont med gott och vända andra kinden till (Klag 3:21-30; Syr 31:10; Rom 12:17). Givetvis gäller det inte i alla lägen (Jesus själv reagerade t.ex. annorlunda i Joh 18:23). Ibland är det fel medicin, som vid kvinnomisshandel eller övergrep, där en förövare kan missbruka det till att fortsätta med sina handlingar.

Jesu ord är från en annan värld, Guds värld. Är de naiva? De andas en ofantlig optimism: människor kan förändras till det goda om man kommer dem till mötes. Gud är överflödande, överrumplande, god. För denna optimism dog Jesus på korset.

MÅNDAGEN I 7 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Syr 1:1-10** (*Före allt annat skapades visheten*)

Under två veckor ska vi nu läsa ur Jesus Syraks bok. Vi hör här de första, djupt poetiska orden. Se på naturens underbara ordning och inse att den var till före dig, före någon människa. Det förmänskliga förnuftet är *Guds* vishet.

Evangelium: **Mark 9:14-29** (*Jag tror, hjälp min otro*)

Från det gudomliga ljuset på Förklaringsberget går vi nu med Jesus ner till denna världs dystra elände. Detta liknar onekligen ett epileptiskt anfall men Markus poäng är att Satan ligger bakom (det är alltså *mer* än ett medicinskt problem). Dialogen i v. 20-24 liksom Jesu ord till demonen är endast bevarade i Markus berättelse, som också är mer dramatisk än Matteus och Lukas versioner. *Förtvivlad aggressivitet* präglar scenen – djävulen har verkligen orsakat mer än bara fysisk sjukdom: ett helt klimat av hopplöshet. Människors brist på tro är själens öppna port för alla djävlar. Jesus irriteras över allas tvivel (vi anar hur oändligt ensam Jesus måste ha känt sig). V. 29 tyder på att Jesus brukade ge sina lärjungar en särskild exorcismundervisning som betonade andlig förberedelse i bön (och troligen fasta). Markus visar (som så ofta) att det är TRON som är central (inte en ”teknik” som lärjungarna väl försökte sig på). Den ofullkomliga men ärliga tro som barnets fader uppvisar är nog för att få Jesus att agera. *Jag tror. Hjälp min otro!* (v. 24) – vilken uppriktig bön! Vi behöver be den åter och åter, så nyttig är den. Att vi önskar större tro visar ju att vi redan har den (observera att man kan tro att man inte har tro men upptäcka den när man börjar be). Vi behöver inte spektakulära yttre scenarier för att inse att djävulen plågar oss – ofta nog blir vi ”stumma” (jfr v. 17) och ”livlösa” (jfr v. 26) av frestelser, oro och förvirring. Men Jesus är aldrig långt borta.

Sannerligen, om ni har tro så stor som ett senapskorn kan ni säga till det här berget: Flytta dig dit bort, och det kommer att flytta sig. (Matt 17:20)

TISDAGEN I 7 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Syr 2:1-11** (*Bered dig för prövningar*)

I Ps 34:20 heter det att *den rättfärdige drabbas av mycket ont, men Herren räddar honom från allt*. Mänskligheten är sedan syndafallet i kroniskt uppror mot Gud. Påhejade och piskade av djävulen och hans förvirrande impulser jagar man de människor som vill respektera Guds bud och leva efter dem. Personer eller familjer som återvänder till ett liv med Gud drabbas ibland av olyckor eller förluster, ja djävulen och hans jordiska hantlangare släpper inte gärna sitt grepp om dem.

Ingen av Gamla eller Nya testamentets hjältar slapp lidande. Så ger det mening att även Guds Son fick ta på sig korsets skam och pina för att frälsa världen. Din egen frälsning beror på om du vill ha denna gåva, och medverka med den så gott du kan.

Evangelium: **Mark 9:30-37** (*Om någon vill vara den främste måste han bli allas tjänare*)

För andra gången vill Jesus förbereda sina vänner på det ofattbara: att Gud ska överlämna honom till att lida, dö och sedan uppstå. Det är så viktigt att Jesus avbryter allt annat för att i lugn och ro kunna förklara det. Han möter ingen förståelse. De skrämde lärjungarna stirrar på Mästaren och får inte fram ett ord. För dem är det skandalöst – helt otänkbart att Gud skulle tillåta detta! Men tanken på Jesu möjliga död väcker givetvis frågan om vem som tar över (v. 34). Exemplet med tjänaren och barnet (vilket var sak samma på den tiden) som förebilder i att vara ”främst” – och t.o.m. som representanter för Messias själv – är paradoxalt. Det gör till synes inget intryck: ingen kommenterar eller ställer frågor om det. ”Är man stor om man är liten? Vad ger det för mening?” Vår Herre är på väg att bli föraktad och förintad för vår skull och ingen fattar det. Vilken ensamhet han måste ha känt.

Vem är störst, den som ligger till bords eller den som betjänar honom? (Joh 22:27)

ONSDAGEN 22 februari

DEN HELIGE APOSTELN PETRUS BISKOPSTOL, fest

Kunga-tron, dom-stol, läro-säte: Särskilda personer får särskilda sittplatser. Dagens fest – PETRUS BISKOPSTOL – visar fornkyrkans vördnad för kyrkans ledare. Kyrkohistorikern Eusebios berättar omkring år 325 att man då ännu kunde se aposteln Jakob den yngres fysiska biskopsstol i Jerusalem. Så var det kanske också med Petrus stol i Rom, även om han levde livet farligt och antagligen ständigt fick byta adress, utan någonstans att vila upp sig – precis som sin herre och mästare (Matt 8:20; Luk 9:58). Längst framme i Peterskyrkan – under fönstret med duvan som symboliserar den helige Ande – ser man i altaväggen en mäktig, fantasifullt formad stol, tillverkad på 1600-talet. Därinne göms en relik, en verklig stol som gavs åt påven år 875 och som några påvar sedan dess använt. Men det är knappast aposteln Petrus verkliga stol. Dagens fest är mycket äldre. Under dessa februaridagar firade antikens hedniska Rom de avlidna och satte mat och en stol (cathedra) fram till dem. För att *inte* förknippas med detta betonade de kristna från 300-talet att Petrus stol enbart var symbol på hans ämbete och man firade då dagen han upptog detta ämbete i Rom. Att fira denna fest idag är alltså inte att hedra en möbel utan att tacka Gud för hela kyrkans enhet, för den fasta punkten som den levande påven i alla tider utgör, enligt Kristi vilja (Matt 16:18).

Dagens läsningar ger oss den ödmjuka inställningen till ämbetet som Petrus ägde: han vet att han ska vara herde men inte herre för sin hjord. Han önskar att alla hans efterföljare i

tjänsten ska se sig själva så (1 Pet 5:1-4; jfr 2 Kor 1:24). Petrus känner till sin egen svaghet och har ofta bittert ångrat sin feighet i det avgörande ögonblicket. Det är uppseendeväckande att just han av Jesus kunde kallas för Klippan, den fasta punkten som kyrkan skulle byggas på (Matt 16:13-19). Där ser vi kristendomens djupaste fundament: *ödmjukheten* – vetskapen att vara älskad och utvald utan att kunna förtjäna det. Får du inget annat ut av denna dag än mer ödmjukhet så har du vunnit mer än någon annan.

Jesus lät en gång Petrus få en väldig mängd fisk i nätet. Då kastade han sig ned och utbrast: ”Lämna mig, herre, jag är en syndare”. Men Jesus svarade: *Var inte rädd, från denna stund skall du fånga människor* (Luk 5:10).

Läsningar denna dag: 1 Pet 5:1-4 och Matt 16:13-19

TORSDAGEN I 7 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Syr 5:1-8** (*Dröj inte med att vända om till Herren*)

Vi tar Guds tålmod, hans ”snällhet”, som ursäkt för att inte omvända oss från synd. ”Det går nog ett tag till” tänker vi, och det kanske det gör, men det kan sluta illa. Gud kräver inte att du är felfri – men du ska kämpa mot synden, och kämpa i dag.

Evangelium: **Mark 9:41-50** (*Det är bättre för dig att gå in i livet stympad än att ha bägge händerna i behåll och hamna i helvetet*)

Det sägs mycket om *barn* i Mark 9:33 och framåt. Att gå i Jesu efterföljd innebär att skydda barn och svaga. Jesu ord i v. 42-48 vill skrämja. Om någon i hans kyrka namn ”förleder” barn, d.v.s. lägger hinder i vägen så att de kommer bort från Gud, eller får dem att medverka i felaktiga handlingar (som vid övergrepp) så är den personen inte bättre än forntidens israeliter som offrade sina barn åt avgudar i ”Gehenna” (= Hinnons söners dal, se 2 Kung 23:10; Jer 7:31, det vi kallar för *helvetet*). Hellre stympa sig själv än att dras och dra andra mot undergången. Stympningarna är förstas bildspråk som vill uppmana till kompromisslös kamp mot det onda. De bygger på dåtidens föreställning att de olika begärens ”bodde” i organen (jfr t.ex. Ords 6:17-18: *Stolta ögon... händer som utgjuter oskyldigt blod... fötter som skyndar till allt som är ont*). Med tanke på kyrkans självförståelse som *en kropp*, Kristi kropp (jfr 1 Kor 12:27) där varje individ är en lem, ska stympningen läsas som *exkommunikation*. Eller dina *relationer*: den som hjälper dig är din hand, den som leder dig är din fot, den som undervisar dig är ditt öga – du kan behöva amputera dem!

V. 49 och 50 har inget annat med ovanstående att göra än stickordet ”eld” som förknippas med ”salt” som sedan förknippas med ”fred”. Markus kom inte på något bättre ställe att placera de här Jesusorden. Huvudbudskapet i v. 49-50 är att *stå på sig under förföljelser* och att *bevara enheten* (jfr Jes 43:2; 1 Pet 4:12; Matt 5:13 m.m.).

Om min far och min mor överger mig skall Herren ta sig an mig. (Ps 27:10)

FREDAGEN I 7 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Syr 6:5-17** (*En trogen vän är ett omätligt värde*)

För Jesus Syrak är den personliga vänskapen ett viktigt tema han gärna stannar vid. Han talar här förmodligen både av erfarenhet och beläsenhet. Vi kallar gärna den och den för vår "vän" – jfr Facebook – men riktigt slitstarka vänner är svåra att hitta. Att ha sådana är en stor gåva från Gud, men att *vara* en sådan är ännu större.

Evangelium: **Mark 10:1-12** (*Vad Gud har fogat samman får människan inte skilja åt*)

Äktenskapet har en *religiös mening*, denna unika relation handlar om att uppfylla Skaparens syfte. De två blir ett, inte bara för att de själva vill det, utan för att Gud vill (v. 9). Äktenskapet är en permanent *uppgift och ordning* mottagen från Gud. Fariseerna ville locka Jesus att motsäga Moses lag. De fick istället en utläggning av 5 Mos 24:1-4 som avslöjade *deras hårda hjärta*. De ville kunna göra sig av med hustrur som de inte längre gillade (judiska kvinnor kunde inte skilja sig – v. 12 bör syfta på romersk-grekiska kvinnor i Markus miljö). Jesu totalförbud mot skilsmässa gick emot dåtidens praxis. Hans klara utsaga här (jfr 1 Kor 7:10-11) innebär att äktenskapsproblem maximalt kan ge anledning till *separation*. Det s.k. "paulinska privilegiet" i 1 Kor 7:12-16 handlar om fall då den ena parten vill bli kristen och den andra (som förblir icke-kristen) därför inte vill fortsätta samlivet, eller inte vill leva i frid utan att smäda Guds namn. Då tillåter katolska kyrkan att den som döps gifter om sig. Kyrkans domstol kan även *ogiltigförklara* många kristna äktenskap där det upptäcks att de ingåtts på fel grund ("de var från början inga riktiga äktenskap", se *Katolska kyrkans katekes*, nr 1629, jfr även 1614–1616; 1626; 1628).

Fariseerna gillar här kanske också en *politisk* fälla. Jesus tillhörde Herodes område (Galileen). Fromma judar förargades över alla skilsmässor i hans familj. Ta bort ordet "man" i v. 2 och skriv "Herodes" i stället – då handlar frågan om att få Jesus fälld som Johannes döparen fälldes (jfr Mark 6:17f), nämligen som regimkritiker.

Förslag till fredagsoffer: Be en rosenkrans för äktenskap jag känner som är i kris

LÖRDAGEN I 7 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Syr 17:1-15** (*Herren Gud skapade människan till sin avbild*)

Härlig är jorden – härlig är Guds himmel! Gud skänkte människornas hjärtan *sitt eget öga* (v. 8): vi anar en glimt av hans tanke med allt. Hur underbart harmonierar naturens lagar och de moraliska lagar som vägleder oss. **Prisad vare Gud för allt och i allt!**

Evangelium: **Mark 10:13-16** (*Den som inte tar emot riket som ett barn kommer aldrig dit in*)

Vår tid har en romantisk syn på barn som äkta och ursprungliga, vi känner att vi borde bevara barnasinnets, känna barnet inom oss, o.s.v. Så tänkte man inte i antikens värld. Där var barn människor helt enkelt, fast mindre, okunnigare och utan makt. Som religiösa aktörer var de tämligen ointressanta. De var tysta, uppmärksamma och rädda i vuxnas sällskap, redo att omgående hjälpa till. Fick de något tackade och bugade med vördnad – lite som tiggare med tomma händer, beroende av andras välvilja. Så ska vi ta emot Gudsriket, säger Jesus. Det är sådana människor Gud vill välkomna. Det handlar om att ta emot *Guds förkärlek för de små och betydelselösa*. Det kan man bara när man insett att man faktiskt är en sådan.

En helt annan sak är att Jesu attityd mot barnen bekräftar att de är **fullt ut lika mycket människor som de vuxna**. På den punkten var Jesu uppträdande ovanligt. Därför växte *barndopet* i fornkyrkan fram som något självklart. Petrus ord angav vägen: *mig har Gud visat att man inte skall betrakta någon människa som ohelig eller oren* (Apg 10:28). Den helige biskopen Cyprianus av Karthago skrev ca år 250 om barndopet: *Så lite som Gud har anseende till personen, så har han det till åldern*.

De skall alla känna mig, från den minste till den störste, säger Herren. (Jer 31:34)
